Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Gave fra Ole Bjørn Sørensen, 2015

DANSK SKOLEMUSEUM
Rådhusstræde 6
DK-1466 København K

VIVILD UNGDOMSSKOLE

ÅRSSKRIFT 1986

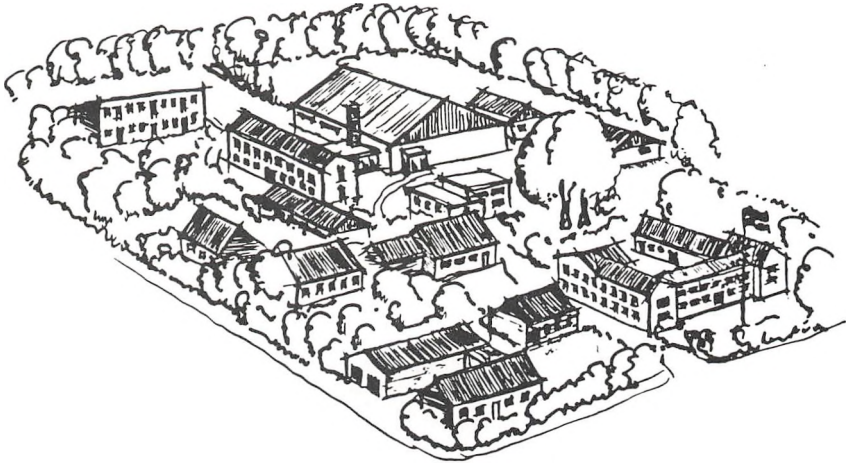

Indholdsfortegnelse

Årets gang, Else Marie Hansen 3
Kalenderen, Henrik Juul-Dam 16
Formandens beretning, Martinus Søgaard 18
Byggeri, Poul Boe Andersen 22
Synliggørelse, Arne Ruby 27
Lederuddannelsen, Arne Ruby/Henrik Juul-Dam 31
Med kærlig hilsen, Arne Rasmussen 35
Fenrisulven skal bindes, Poul Boe Andersen 41
Sæl, Jens Ø. Simonsen 46
Årets brokker, Inge Hald 52
Nye ansatte, Else Blaabjerg/Gunnar Maertens/
Agnethe Gammelgaard Jensen/Torben S. Hansen/
Peter Kejser Christensen 53
Glædelig jul 65
Jubilarmødet 66
Elevfortegnelsen 67

Årets gang

Jeg har lige fået en hundehvalp - eller det vil sige, det er ikke helt en hvalp - den er lidt ældre, og netop derfor er den overhovedet ikke af interesse i denne sammenhæng. Den har en forholdsvis etableret personlighed, egne meninger om mange forskellige ting, og den har allerede lært en hel masse. Sådan er det også med efterskoleelever (uden på nogen måde ellers at sammenligne!). Det er nogle ret store hvalpe, vi hvert år får til låns i 10 måneder, og når vi som lærere møder dem, og de møder os og hinanden, går der - hvis man overhovedet skal kunne tale om et møde - ret lang tid med at finde frem til hvem den anden er (eller for at blive i hundesproget: med at føle hinanden på tænderne). Når det så oven i købet drejer sig om en proces, som ikke har noget slutretsultat eller noget endemål, når vi (forhåbentlig) fortsætter med at mødes et helt skoleår igennem, er det ganske åbenlyst vanskeligt at gengive, hvad der egentlig sker i løbet af de 10 måneder. Der sker rigtig meget mellem rigtig mange mennesker, sommetider noget rart og godt og sommetider så barske og ubehagelige konfrontationer, at den ene af parterne må sige fra. Det korte og det lange er, at jeg end ikke, hvis

jeg forsøgte, ville kunne gengive, hvad der virkelig sker, når så mange og så forskellige mennesker har en hverdag sammen. I virkeligheden er det altså umuligt at fortælle om årets gang.
Men jeg kan prøve at nærme mig ved at bruge en anden, en indirekte synsvinkel - nemlig ved at fortælle hvad vi valgte at lave sammen. Det her er altså ikke hvad der skete; men de situationer vi mødtes i. En del af disse situationer er i forvejen valgt af lærergruppen, som har lavet en årsplan. Det er nødvendigt at gøre sådan af praktiske grunde. Men det er også et udtryk for, hvad vores erfaringer siger os om forskellige aktiviteters mulighed for at være ramme om et møde. Mangeårige læsere af dette skrift vil måske mene, at de har set en del af vores aktiviteter nævnt tidligere, og det er rigtigt; men det er hverken et udtryk for fantasiløshed eller dovenskab (jeg garanterer at hver af dem har været genstand for diskussion, inden vi sagde »ja, så gør vi sådan«). De er med igen fordi vi har ment, at de kunne bringe os til at mødes. Sommetider sker der endog det, at en aktivitet, som kunne give denne mulighed, lægges på hylden, fordi den er prøvet for mange gange af den ene part (oftest lærerne), og derfor ikke længere vil kunne fungere som udgangspunkt

for noget andet og nyt, fordi man (såre menneskeligt) præcis ved, hvordan det er og skal være - og det skal det jo netop ikke!

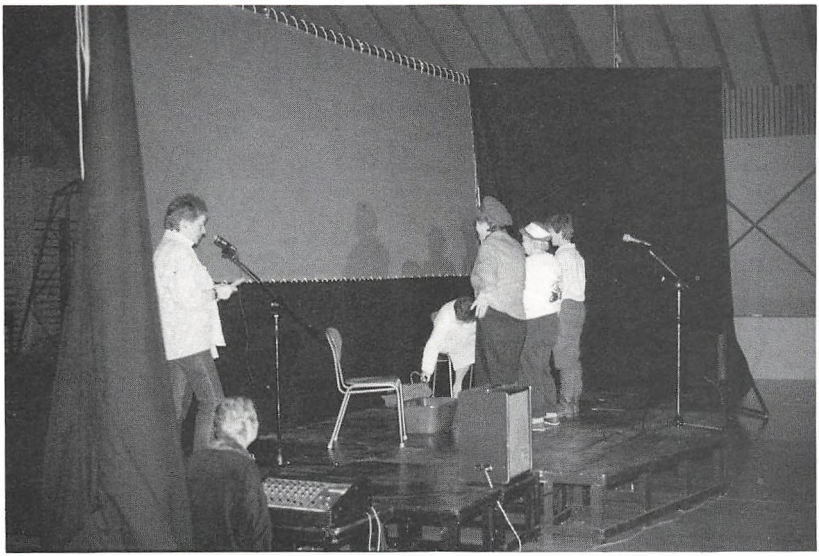

Men årsplanen er jo kun grovskitsen. I jo højere grad eleverne med deres erfaringer er med til at fastlægge aktiviteterne jo større er sandsynligheden for, at de er rigtigt valgt. Og jeg synes (hvis jeg skal vove en vurdering), at vi i år har oplevet et elevhold, som var gode til at medvirke med forslag til og udformning af vores fælles aktiviteter.

Det var en lang indledning til en forholdsvis kortfattet beskrivelse, som jeg nu - ved hjælp af en kollegas udførlige, men slemt uordentlige lommebogsnotater - vil give. Men prøv at fastholde at det der mest er, hvad vi *gjorde,* og ikke så meget hvad vi *oplevede*.
Eleverne ankom i august måned, og de var for manges vedkommende som vanligt opsatte på straks at vise flaget. Men de fleste sejler jo i den slags situationer under Panamaflag, og allerede i løbet af de første par uger var mange af de fremmede flag hejst ned igen eller sagt på en anden måde: små uanseelige krokodiller eller andre symboler blev hurtigt reduceret til alene at angive af hvilket fabrikat garderoben var.
Alle blev straks foreviget på en stor plakat, så selv de tungnemme kunne få lært navnene - og dog går der sære frasagn om en dreng, som i marts måned endnu ikke kunne huske navnet på sin dansklæ-

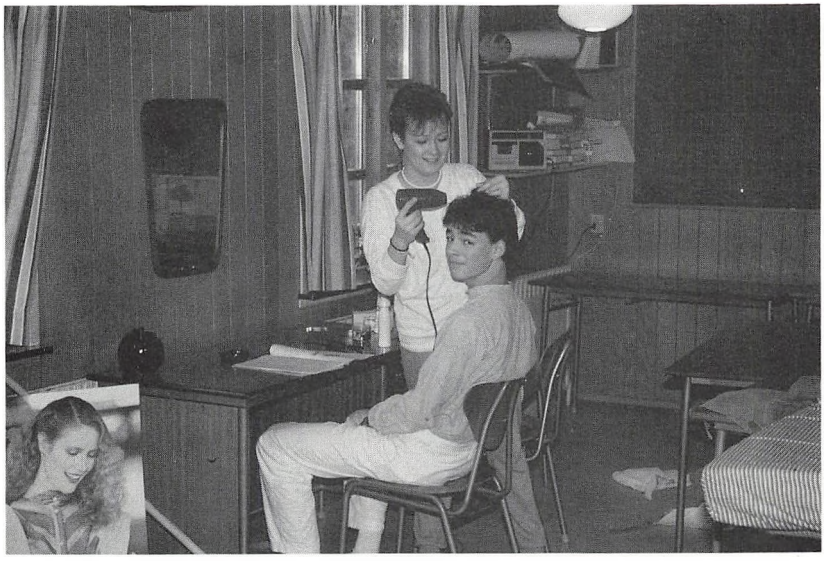

rer. Eleverne blev i startugen præsenteret for de mange valgfag og fik også valgt, hvilke de til en start ville forsøge sig med. Vi så film,

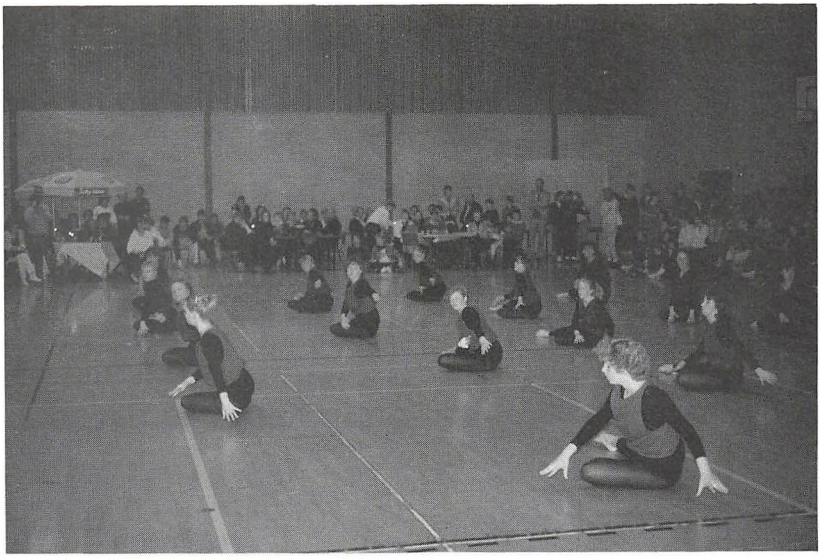

var på strandtur, på Molstur og klasserne holdt »Klassens Dag« på hver deres vis. Nogle var i skoven, andre ved stranden, andre igen hjemme. Nogle cyklede, andre gik, og andre igen gjorde ikke meget andet end at snakke.
I ugerne efter startugen var der normal undervisning; der var branddag en dag i september, og vi havde årets første fødselsdagschokolade.
I midten af september var der emneuge, en friluftsuge hvor vi beskæftigede os med naturen omkring os. En del af eleverne var i denne forbindelse på en overnatningstur, hvor de undersøgte nattemperaturen og fugtigheden i skovbunden i september måned. Jeg ved ikke om resultaterne kom som en overraskelse for dem! Til torsdagen i denne uge var planlagt en solopgangstur, som dog endte med at busserne, der skulle køre os ud i naturen, kun kørte ud i regnvejr, som efter ca. 30 km ændrede sig til skybrud, hvorefter busserne med alle de meget morgentrætte passagerer vendte om. Efter et morgenmåltid fik alle lejlighed til at indhente den forsømte nattesøvn. Samme aften var der høstbal med hjemmelavet underholdning i Ellens lade, og om lørdagen i den efterfølgende forlængede weekend var de elever, som endnu ikke havde fået nok frisk

luft under åben himmel igen i Idrætsparken, hvor der var »Rock for Afrika«. Vi andre nøjedes med at se dem og deres Vivild Ungdomsskole-banner i fjernsynet. I slutningen af september var der et foredrag, hvor et tidligere besætningsmedlem på Nordkaperen fortalte. Omkring dette tidspunkt havde elevernes filmklub premiere med »Flugten fra Alcatraz«, og vi holdt årets første flytning.
Den første weekend i oktober havde vi gæster på skolen. Vi holdt gammel elevdag og åbent hus om lørdagen. Eleverne havde til lørdag aften arrangeret en fest, som de holdt sammen med sidste års elevhold, som overnattede og tog hjem i løbet af søndag formiddag. Den 7. oktober havde vi besøg af 2 gamle elever, som fortalte om det USA-ophold, de havde været på gennem YFU.
Hele tiden siden skoleårets start havde vi arbejdet på at samle penge ind til vores ski, når vi skulle på skitur i januar, og i løbet af oktober greb indsamlingsiveren virkelig om sig. Den 10. oktober - dagen før efterårsferien - holdt vi en stor efterårsfest, hvor overskuddet skulle bruges til skileje.
Der var pyntet op og møbleret om i alle klasselokaler og indrettet forskellige »forretninger«, hvorfra der blev solgt mad og drikkeva-

rer. Der blev holdt auktion over effekter indsamlet i elevernes overskudslager i vaskekælderen og over forskellige frivillige bidrag som brugte blade og halvtomme deodoranter.
Den 23. oktober havde vi besøg af Gudenådalens Ungdomsskole til en samværsdag, hvor de traditionelle sportskampe var erstattet af konkurrencer med blandede hold, og opgaver hvis løsning krævede alles deltagelse.
I slutningen af samme uge havde skipengenes kampagneleder indsamlet gaver i byens forretninger så der kunne afholdes endnu en auktion. Den blev afholdt i forbindelse med at elevernes idrætsforening holdt stiftende generalforsamling.
Lørdag den 26. var en gruppe elever til volleyball-stævne i Onsild, og den efterfølgende torsdag var vi alle i biografen for at se »Den kroniske uskyld«.
November startede surt, idet fire elever måtte rejse hjem. Vi havde megen snak om det - også rundt i lærerhjemmene, da eleverne var på besøg et par dage senere.
Midt i måneden havde vi en emneuge, hvor hele skolen var omdannet til et mini-samfund med forskellige virksomheder, egen va-

luta (VU'er) og administration. Der var både kunst og kultur, servicefag og egentlig produktion. Bedst kendt af de produkter, der blev fremstillet i »Putopia-ugen«, er nok den såkaldte »Ruby-rædsel« - en af træ og reb fremstillet adventskrans (jeg tror der endnu findes enkelte eksemplarer, hvis nogle af læserne skulle være interesserede). Teatergruppen lavede stykket »Påfuglen«, som de viste i slutningen af ugen, der blev vasket biler, vævet, bundet kranse, vist film, gjort rent, vasket tøj o.s.v.
De ting vi fremstillede i »Putopia-ugen« blev solgt til forældredagen i slutningen af måneden. Ved denne lejlighed blev også et sæt tegninger af skolen udbudt til salg. Tegningerne var lavet af to af eleverne, og overskuddet fra salget af dem gik til skilejen. Forældredagen indeholdt foruden konsultationerne med K-læreren foredrag, sangtime, musik og lysbilleder.
I ugerne inden juleferien var der lodtrækning om indkvarteringen på Sveriges-turen, og der var »klippe-klistre« dag, hvor vi hyggede, lavede julepynt, småkager og slik til juleafslutningen. Dagen startede med Luciaoptog og fælles morgenmad. Om onsdagen inden juleferien havde vi den traditionelle travetur ud til Stendysserne, ju-

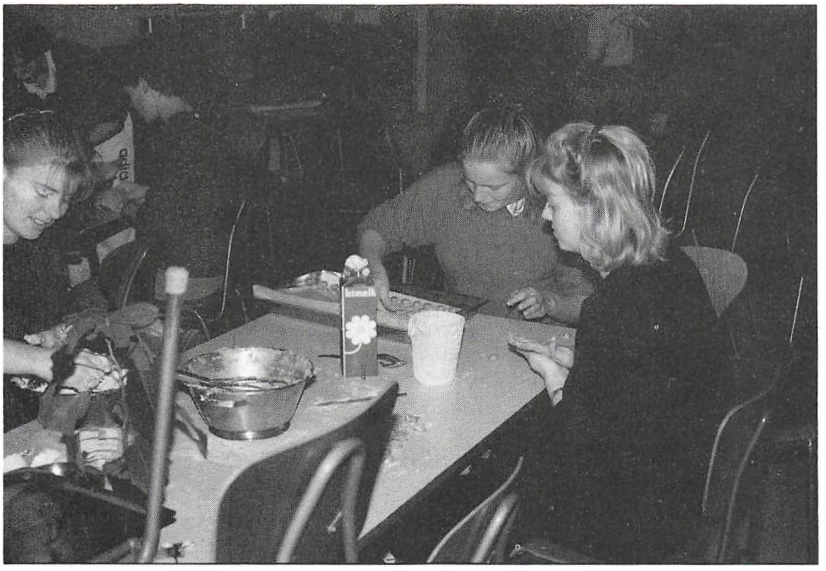

lefrokost og om aftenen julemiddag. Derefter dansede vi om juletræ, legede og så revy.
Efter en lang juleferie var der en uges almindelig undervisning, før vi tog på skitur. Herefter fulgte en lang ret rolig periode - kun afbrudt af en flytning, en teatertur, hvor vi så »Marathon-dansen«, en fredag med sportskampe mellem elever og lærere og et landbrugsspilarrangement. Landbrugsspilsduoen Inge og Arne var til landbrugsspil, men havde glemt at bestille en bus, eller de gik ind i en forkert bus og kom et helt andet sted hen, hvor de måske spillede noget helt andet. - Vi andre blev aldrig rigtig klar over, hvad det gik over til.
I slutningen af februar var et hold elever fra Viborg Gymnastik højskole på besøg. De havde lavet et heldagsprogram med gymnastik, dramatik og sang.
I marts var der igen emneuge. Nogle havde lederkursus, andre forberedte karneval, og vi sluttede ugen med tøndeslagning, udklædning, optog og samba. Midt i måneden var en lokal Green Peace gruppe på besøg, de fortalte om organisationens arbejde og viste lysbilleder. I weekenden den 14.-15. marts var der gymnastikopvis-

ning fælles med Vivild Idrætsforening, der var forpremiere på »Projektet«, og om lørdagen var nogle i Auning til forårsopvisning.

I slutningen af marts skulle »Projektet« optages på video, og mens det stod på, havde de elever, som ikke deltog heri emnedage med bl.a. udflugter.
Den 12.-13. april holdt vi forældreweekend. At vi valgte at holde det over to dage, var et forsøg på at give forældrene et bedre billede af et efterskoleophold - ved at vi med lidt mere tid til rådighed kunne igangsætte flere aktiviteter og også inddrage forældrene heri, så de ikke kun skulle optræde som publikum. I forvejen havde vi været i kontakt med en del forældre, som var interesserede i at lave revy og musik. I løbet af lørdagen fik deltagerne snakket sammen og øvet, »Projektet« blev vist og »Den Lille Prins«, som dramaholdet havde omsat til teater, der var rytmikopvisning og om aftenen fest i hallen med revy og musik leveret af forældre, elever og lærere. Forældrene overnattede på elevernes værelser, mens eleverne måtte tage til takke med klasselokalerne.
Den 17. april spillede Jysk Akademisk Orkester i foredragssalen, den 18. viste Jakob lysbilledserien »Hvide Skygger«, som er optaget illegalt i Sydafrika og den 23. var eleverne på besøg i lærerhjemmene.

I begyndelsen af maj var der skriftlig eksamen, men også tid og lejlighed til et besøg på Vandel Ungdomsskole, hvor vi viste rytmik, »Den Lille Prins« og uddrag af »Projektet« og Vandel viste en musical.
Den 15. maj var vi på Mellerup Ungdomsskole til en idrætsdag og allerede ugen efter i Fuglsø til idrætsstævne.
Nu var skoleåret ved at være slut. Der var mundtlig eksamen fra den 26. maj til den 6. juni, og efter det en meget lidt primitiv primitivlejr på »Sletten« ved Julsø. Her var elever og lærere indkvarteret i familier, som boede i telt eller bivuak. Snavsede, men vel hjemkomne, gjorde vi rent, ryddede op og pakkede og holdt fredag afslutningsfest. Der blev vist elevrevy og lærerrevy. Der blev set VM-fodbold (Danmark - Vesttyskland) og tilskuerne var mødt i rød-hvide farver både på tøjet og i ansigtet. En enkelt var malet i de tyske farver; men han tabte jo.
Lørdag blev glade og grædende elever hentet af deres forældre, og alle kunne holde sommerferie.
Imellem de her fortalte begivenheder, som alle har karakter af afbrydelse af dagligdagen, festivitas og delvist selvstændige og afsluttede forløb, ligger det jeg har kaldt den almindelige undervisning. Udover at være undervisning i banal forstand er den og hele den øvrige dagligdag - ligesom de andre aktiviteter - noget, vi har valgt at mødes om, og når jeg ikke er kommet nærmere ind på den, er det ikke, fordi den er uvigtig - snarere tværtimod. Her sker mødet med de andre nemlig under sådanne omstændigheder, som det oftest vil ske i løbet af ens tilværelse: i det hverdagsagtige, det der også i et vist omfang indbefatter gentagelsen og rutinen. Og her møder man nok om noget sted sig selv og hinanden.

Else Marie Hansen

Skoleåret 1985-86

August

10. 2. års eleverne ankommer.
11. Øvrige elever ankommer. Bålaften ved Lystrup Strand.
12. Præsentation af valgfag.
    Film: Nålens øje.
13. Præsentation af valgfag.
15. Molstur.

September

4. Branddag.
   Fødselsdagschokolade.
16.-
20. Natur-uge.
25. Månedsmøde v/Ole Wivel.
28. Foredrag om livet på »Nordkaperen«.
30. Film: Flugten fra Alcatrez.

Oktober

5. »Åbent-hus-dag«.
5.-
6. Gammel elevweekend.
10. Efterårsfest.
21. Månedsmøde v/Asger Baunsbak Jensen.
22. Film: Den grønne bøddel.
23. Besøg af Gudenådalens Ungdomsskole.
24. Stiftende generalforsamling i Vivild Ungdomsskoles Idrætsforening.
29. Fødselsdagschokolade.
31. Film: Den kroniske uskyld.

November

6. Besøg i lærerhjemmene.
12.-
15. Putopia-uge.
    »Påfuglen« - teaterstykke, skrevet og opført af en gruppe elever.
19. Månedsmøde v/Hermann Andersen.
21. Film: Babylon.
28. Fødselsdagschokolade.
29. Film: Marathonmanden.
30. Forældredag.

December

5. Film: Midnight Express.
9. Repræsentantskabsmøde.
13. Luciaoptog. Klippe- og klisterdag.
18. Gåtur til Stendysserne.
    Julefest.
19. Eleverne rejser hjem på juleferie.

Januar

5. Eleverne kommer igen.
8. Film: Blue Thunder.
10. 9. a på ELRO.
11.-
18. Sverigestur.
22. Månedsmøde v/Aksel Nielsen.

Februar

11. Månedsmøde v/Jacob Højlund.
13. Teater: Marathon-dansen.
15.-
16. Projekt-holdet i Thy.
25. Fødselsdagschokolade.

Marts

3.-
7. Karnevals- og lederkursus-uge.
7.-
9. Årsmøde på Nyborg Strand.
13. Foredrag v/repræsentanter for Green-Peace.
14. Gymnastikopvisning i hallen.
21. Premiere på »Det industrialiserede menneske«.
24. Tur til Ålborg.
25. Fødselsdagschokolade.

April

9. Film: Broen.
12.-
13. Forældreweekend.
17. Symfonikoncert med Jydsk Akademisk Orkester.
23. Fotografering.
Besøg i lærerhjemmene.
28. Besøg af Mellerup Ungdomsskole.
30. Fødselsdagschokolade.

Maj

2. Film: Out of Africa.
5.-
13. Skriftlig eksamen.
7. Besøg på Vandel Ungdomsskole.
15. Besøg på Mellerup Ungdomsskole.
22. Fuglsø-stævne.
26. Mundtlig eksamen starter.

Juni

5. Mundtlig eksamen slut.
9.-
12. Primi-lejr på »Sletten«.
13. Afslutningsfest.
14. Eleverne rejser.

Formandens beretning

Skoleåret 1985-86, som der skal aflægges beretning for, blev igen et godt år for vores skole. Årselevtallet på 107,5 er knap så stort, som de forrige år, men stadig så flot, at skolen hænger godt sammen såvel skolemæssigt som økonomisk.

I foråret 86 blev skolen tilbudt at købe to af de huse på Nørregade, der støder op til skolen; de blev begge købt. Det drejer sig om fru Børresens hus i Nørregade 2 og fr. Berthelsens hus i Nørregade 10. I det ene hus er indrettet et møde- og gæsteværelse til de forskellige, der i løbet af et år gæster skolen. Det kan være elevforeningens bestyrelse - det kan være lærerstuderende, som er i praktik på skolen - det kan være gæstelærere, foredragsholdere o.s.v. I det samme hus er der indrettet vævelokaler i stuerne, men dette er kun en midlertidig løsning for vævning. Hvad der derefter skal være i stuerne er endnu ikke fastlagt. Det andet hus vil blive indrettet til undervisning. Derudover har skolen erhvervet gården »Højgård« af fr. Hanne Moeskjær, men da dette køb endnu er så nyt, kan jeg ikke her komme nærmere ind på det.

I årets løb har der som sædvanlig været udført en del reparationsarbejder på skolens huse. Af større arbejder kan nævnes at lærerboligerne Højgårdsvej 5 og Nørregade 4 samt forstanderboligen er blevet efterisoleret for et stort beløb. Mere synligt er det arbejde skolens pedel Poul Anker Pedersen og vores langtidsledige Jørgen Madsen Vivild, har lavet sammen med nogle elever. Fra Nørregade og ind til skolens køkken har de anlagt en vej, så der er en mere direkte vej for de mange handlende, som vi så kan få til at lade være med at køre op igennem hele skoleområdet.
De møbler, der blev købt til pejsestuen i forbindelse med dens indvielse i 1970, er nu slidt op, og der er blevet købt nyt ind, og pejsestuen, der benyttes meget af eleverne, er nu pæn og ordentlig igen.
Skolen står nu umiddelbart overfor at kunne realisere nogle af de nødvendige byggearbejder, vi længe har ønsket, men mere herom andet sted i årsskriftet.
På Norddjurslands Valgmenigheds generalforsamling fortalte Jakob Boelsmand om opløsningen af Kirkeligt Samfund, og i forbindelse med dette kunne han overrække en gave til Vivild Ungdomsskole Kunstfond på 5.000,00 kr. Hermed kom kunstfonden, der

blev stiftet ved skolens 50 års jubilæum i maj 1982, op på knap 22.000,00 kr. Afkastet af disse midler skal bruges til udsmykning af skolen, og jeg vil gerne udtrykke min taknemmelighed for den flotte gave, og for de venlige tanker om skolen, som ligger bag den.
Der er også andre grupperinger, der arbejder for skolen, jeg tænker her på elevforeningen. For nogle år siden foreslog forstanderen og formanden for elevforeningen, at man oprettede en elevstøttefond. Målet var at nå en fondskapital på 50.000,00 kr. Ved elevforeningens generalforsamling i sommer kunne formanden Aksel Pedersen oplyse, at bestyrelsen for elevforeningen havde besluttet endnu engang at skænke elevstøttefonden et stort beløb, således at de 50.000,00 kr. blev nået, og som vil gøre fonden aktiv.
Ved et skoleårs afslutning sker der ofte nogle ændringer i sammensætningen af personalegruppen. Således også i år. Anne Martha Andersen, der har været lærer på skolen siden 1980 havde besluttet sig for at komme nordpå, og fra august 1986 arbejder hun på Østhimmerlands Ungdomsskole. Henrik Hansen, der har haft orlov fra sit lærerjob, har sagt op og arbejder nu på fagforeningskontoret for efterskolelærere i Århus. Henrik har været på skolen siden 1978. Vi har også måttet tage afsked med skolens sløjdlærer Kurt

Elgaard, der p.g.a. sygdom er holdt op. En varm tak til alle, for det I har været for skolen, og held og lykke i jeres nye tilværelser.
Dette medførte nogle nyansættelser. Else Blåbjerg og Gunnar Maertens er genansat efter deres år i Afrika, og Agnethe Gammelgård Jensen kom hertil fra seminariet. Derudover er der for skoleåret 1986-87 ansat en årsvikar fra Den frie Lærerskole i Ollerup. Det er Torben Stenberg Hansen, samt for efteråret 1986 Peter Kejser Christensen, som barselsvikar for Else Marie Hansen.
Til slut vil jeg rette en tak til valgmenigheden for godt samarbejde omkring månedsmøderne, til borgerforeningen for samarbejdet med høstfesten, til medarbejdere, elevforeningen, styrelsen, repræsentantskabet og skolekredsen - en stor tak for indsatsen og opbakningen om Vivild Ungdomsskole.

Martinus Søgaard

Byggeri!

En dag midt i november kom posten med en bog på 109 sider og en dobbelt så tyk stak tegninger. På forsiden af bogen er der en tegning af skolen, set fra en anden vinkel, end den de fleste kender skolen fra.
For mange mennesker er Vivild Ungdomsskole, den facade man ser fra vejen, når man kører forbi i sin bil eller er med bussen på vej gennem byen.

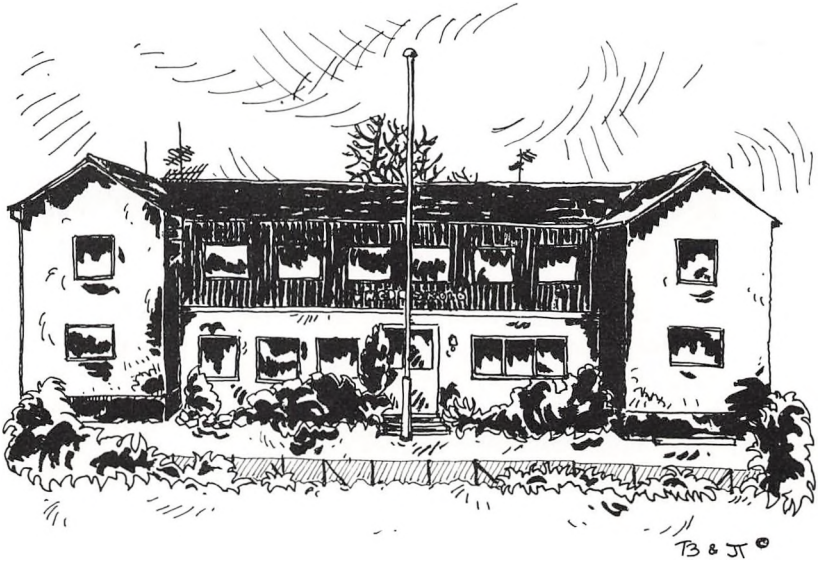

Gadebilledet står, som det har stået i mands minde, måske med nogle små ændringer, men sådan har skolen set ud tilbage til højskolens tid. Det var derfor også vores første indtryk, da vi i 1972 for første gang ankom til skolen. »Nå! Ser den sådan ud«. Det gjorde den selvfølgelig, men allerede dengang lå der oppe bagved det kendte gadebillede en helt moderne afdeling af skolen. Fra midten af 60'erne til hen i begyndelsen af 70'erne var der sket en omfattende nybygning, med elevværelser, spisesal, køkken, opholdsstue og idrætshal.
Den tegning, der er på forsiden af bogen, viser skolen set fra det nord-østlige hjørne. Den ser sådan ud.

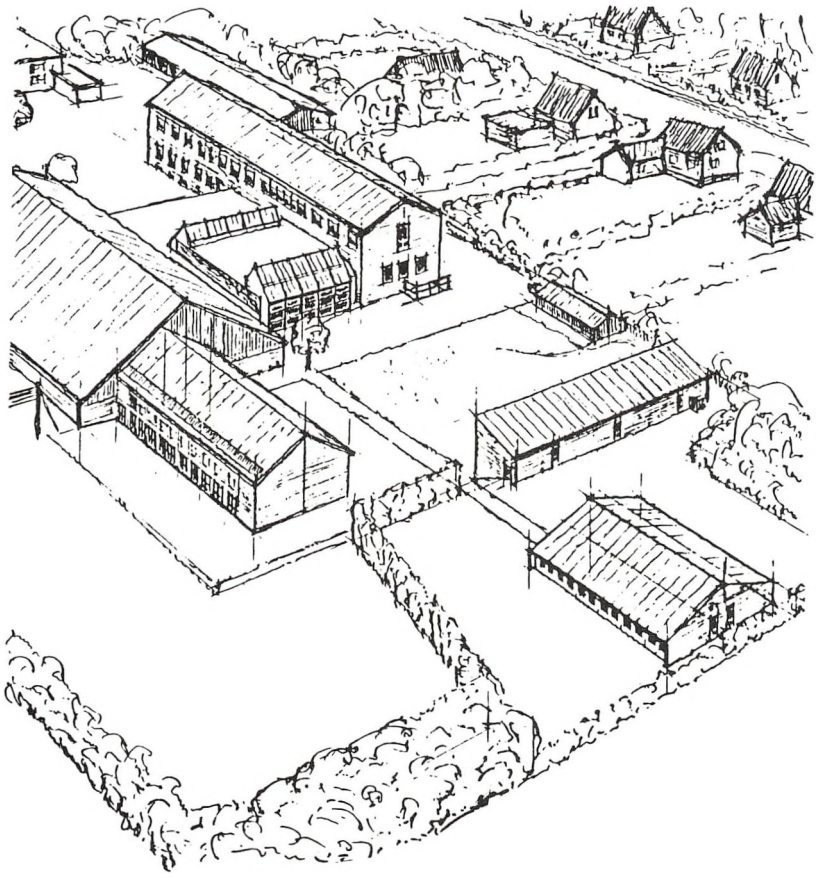

Bogen hedder: Betingelser for og beskrivelse af arbejder ved opførelse af ny elevbolig, ny gymnastiksal og ny spisesal for Vivild Ungdomsskole.
Endelig er vi kommet så langt. En udvikling der blev startet i 1974 med indsendelse af ansøgning om statslån til nybyggeri, når nu en foreløbig afslutning. Der har i de 12 år været drøftet mange planer - nogle har været temmelig vidtløftige - men der har hele tiden været en god vekselvirkning mellem medarbejdergruppen og skolens styrelse, så vi endte med et projekt, der kan dække nogle af de behov vi står midt i. Et projekt, der er vokset frem af de ideer, vi har med at holde skole, og hvor styrelsens ansvar har været at støtte,

vejlede og inspirere på en måde, så skolens bygninger holdes i overensstemmelse med skolens indre liv.
De behov, vi søger dækket nu, er for det første: Vi må have en gymnastiksal, og Arne Ruby vil andet sted her i årsskriftet fortælle om det. For det andet: Drengeværelserne i hovedbygningen mod Langgade er nu slidt ned, de har gjort det godt, og selvfølgelig hjalp det på drengenes tilværelse på gangen, da halvdelen af dem i begyndelsen af 80'erne kunne flytte op i den nye drengefløj, men nu får vi fine boligforhold til alle eleverne.

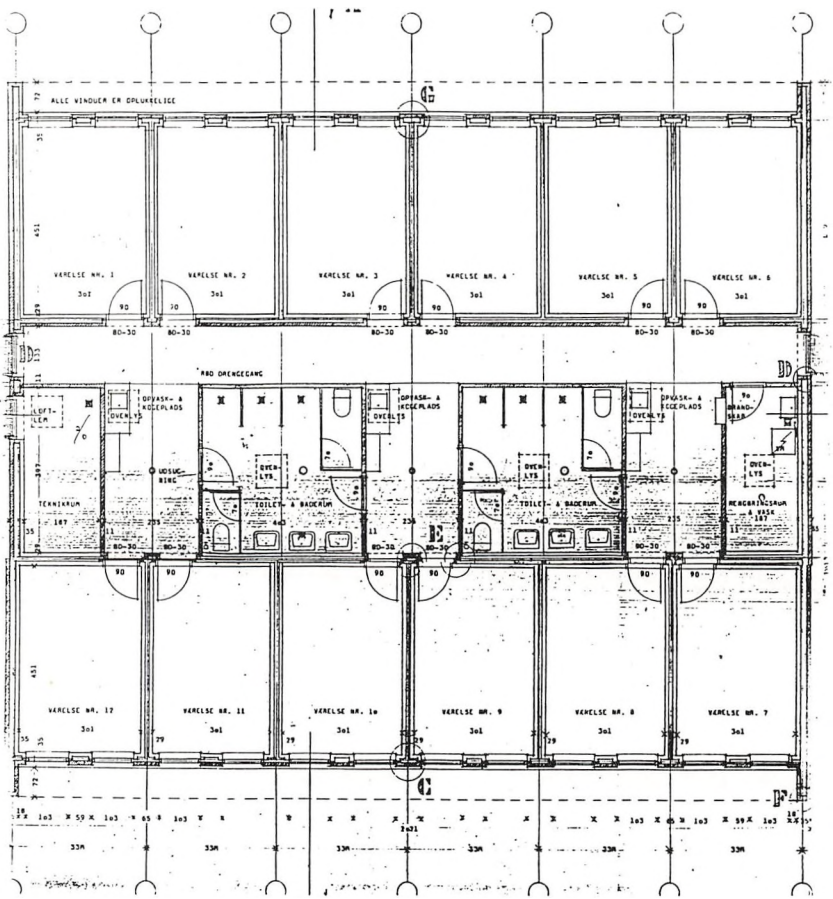

For det tredie: Vores spisesal er oprindelig bygget til 90 elever, og da kunne vi være der, selv om vi måtte sidde tæt. I de sidste 12 år har vi haft 112 elever i den samme spisesal, og det er gået, hvis ikke alle lærere deltog i måltiderne, så en ny spisesal, med plads til alle, er et ønske vi har haft længe. Samtidig giver det mulighed for at gøre køkken-regionerne tidssvarende. Desværre bliver der ikke plads indenfor den bevilling vi har fået til at modernisere køkkenet nu, men vi skal have det ordnet indenfor en overskuelig fremtid. Den sidste del af vores projekt - en opholdsstue, der skal forbinde de to drengefløje - bliver der heller ikke plads til nu, men også denne bygning skal vi snarest have op at stå. Behovet er der, men midlerne mangler.
Mange af de gamle høj- og efterskoler er udbygget ved knopskydning og ombygning. En bygning bliver sat på det eksisterende - en væg bliver brudt ned - et loft bliver særket o.s.v. Det giver de gamle skoler personlighed og charme, men samtidig giver det ofte en meget uhensigtsmæssig anvendelse.
For det byggeri vi går igang med, har vi udarbejdet en sammenhæng med det eksisterende, således at fremtidigt byggeri vil binde skolen sammen på en god funktionel måde.

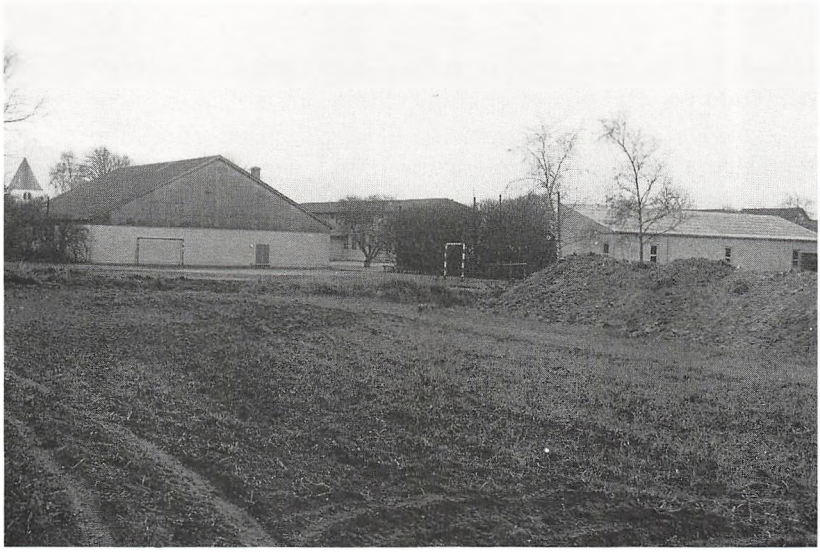

Når vi taler om en skole, så ser vi ofte bygningerne for os, og hæfter os ved de ydre ting, det der kan ses. Det er også vigtigt. Det er vigtigt, at en skole har nogle gode tidssvarende rammer, om det liv der leves på skolen.

Der vil i dette årsskrift være indlagt et giroindbetalingskort med to rubrikker på. Det ene er en anmodning om et tilskud til elevstøttefonden. Det andet er tilsvarende til kunstfonden. Årsskriftet har vi ikke villet taget nogen betaling for, men hvis nogen skulle have lyst til at sende et bidrag, så vil dette gå til elevstøttefonden og til udsmykning i de nye huse.

Poul Boe Andersen

Synliggørelse

Der er sider af tilværelsen, som ikke lader sig anskueliggøre ved tekniske data, logisk tankegang, eller på anden måde i et årsag virknings forhold. Dette er ikke nyt, men det kræver måske ny erkendelse at sætte sig ud over det i vores nuværende kultursammenhæng. Historisk har mennesket altid vidst, at der er sider af tilværelsen, der ikke er forståelige, og at disse sider af menneskelivet kræver næring for at give mening. Næringen kan bl.a. komme ved en synliggørelse af tanker og ideer gennem religionen, dansen, kunsten m.m.

En mulighed er i det hele taget kropssproget. Gennem kroppens symbolsprog er der mulighed for at fornemme og finde forklaringer på livet, uden dog dybest at forstå det, idet det ikke kan forstås, men livet kan vække til forundring og give næring til det skabende i mennesket.

Mennesket har altid haft steder, huse, pladser, hvor symbolsproget har kunnet udfolde sig og virket som forklarende. I mange kulturer har disse steder været selve livsnerven i folkets kultur.

Vivild Ungdomsskole står overfor at skulle bygge et hus, som skal

have et navn. Et navn, der angiver funktionen - kropshus - bevægelseshus - gymnastikhus - eller? Huset skulle gerne give rammer for det forklarlige såvel som det uforklarlige i menneskelivet. Så mennesket får rum til at udfolde sig frit, men bundet i et fællesskab. Her spiller det arkitektoniske en stor rolle. I 60'erne blev der for alvor sat gang i halbyggeriet. Man byggede et rum der passede til samfundsudviklingen. Kunstig lys, internationale mål o.s.v. Altsammen ud fra devisen »hurtigere, højere, længere«. Konkurrencen fra arbejdslivet satte normerne i sportens/idrættens verden.
Det nye hus på Vivild Ungdomsskole er bevidst bygget således at sollyset kan trænge ind i rummet og være livgivende sammen med den øvrige natur, der er gjort synlig ved hjælp af vinduernes placering. Det kunne måske erindre os om, at for de gamle nordboere var solen af hunkøn. Og i en Grundtvigs forståelse må vi forsøge at få det kvindelige element ind i kropskulturen igen. Herved får vi mulighed for at kalde det frem af mørket som ligger dybest i os.
Det er vigtigt for kropskulturen at sætte sig ud over industrisamfundets krav og normer. At det må blive en mere holistisk holdning

som må præge, og at der gennem kropssproget slåes bro mellem fiktion og virkelighed, var ønskeligt.
Kropssproget giver mulighed for et fællesskab, der gør at man glemmer sig selv og opdager noget større og vigtigere gennem en sag - det være sig dans, gymnastik, teater eller andre aktiviteter, der er for mennesket skyld. Håbet må også være at humoren og legen må kunne trives, også herved glemmes selvet, og legen virker befriende så ordene sjov og alvor får betydning og virker erkendelsesudvidende. Vi vil kunne se os selv som hele mennesker (ikke i betydningen bedre end andre).
Kropssproget må tale gennem en villende æstetik som synliggøres i kampen med kroppen og ikke i kampen om kroppen. Det vil gøre at kropsaktiviteten bliver for menneskets skyld og altid søgende næret ved fantasien, drømmen og sagen. Med andre ord bevægelseskulturen, der får næring og synliggøres af mennesker og naturen, må være almen menneskelig og ikke et mål i sig selv, men søgende og livgivende ved at inddrage det naturvidenskabelige, det fantasiskabende og den villende æstetik. Det kunne måske være med til at skabe et fælles sprog. Således at kropstræning kommer

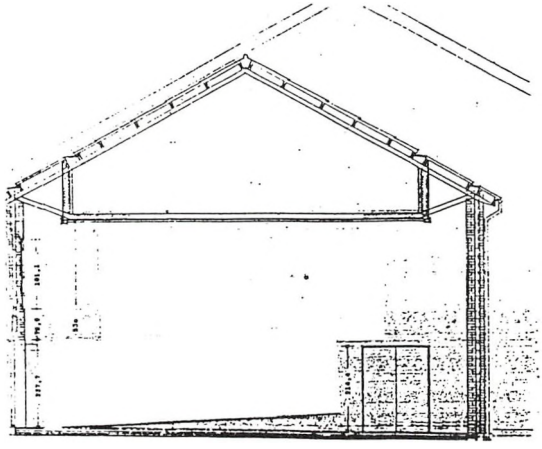

til at virke som kropsfrihed og åndsfrihed. Agnete Bertram siger det på denne måde:

Gymnastikken skal være føde - ikke medicin.
At skabe den er kunst,
at forstå den er videnskab,
at gøre den er liv.

Kraften til det nødvendige arbejde fås ved: Kattens trin, kvindens skæg, klippens rødder, bjørnens kraft, fiskenes ånde og fuglenes spyt.

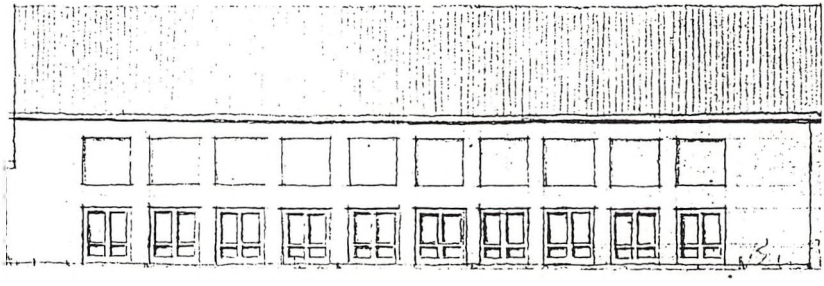

Arne Ruby

Lederuddannelse

Gennem de sidste 14 år har man på Vivild Ungdomsskole arbejdet med lederuddannelse. Mange forsøg har været gjort for at give kurserne en form og et indhold tilpasset vor elevfloks sammensætning, således at så mange som muligt skulle få lyst og inspiration til at tage del i foreningsarbejdet derhjemme.

Og ændringerne har også båret frugt. Flere og flere elever påbegynder en lederuddannelse hos os, og der skal ikke herske tvivl om, at mange af dem er velegnede til at udføre et stykke trænerarbejde. Men der kan i høj grad stilles spørgsmål ved, hvorvidt de kan bibringe foreningslivet noget nyt - endsige videreføre det - af den simple grund, at selve foreningsbegrebet forekommer dem som noget temmelig fjernt. Deres viden om foreningsliv er for overfladisk - en egentlig fællesskabsfornemmelse er ikke til stede - og dette er baggrunden for, at vi nu foreslår en foreningslederuddannelse for alle elever, hvor fællesoplevelser skal indgå som et væsentligt element, så foreningsbegrebet - ud over det idrætslige - kan blive styrket og senere gøre skolens idrætsforening til en fællessag med masser af aktiviteter af vidt forskellig karakter.

I det »gamle« foreningsbegreb var man med til at tage beslutninger

- med til mange forskellige aktiviteter - måtte udføre mange praktiske opgaver. Man følte sammenhæng og betydning.
En idrætsforening har gode muligheder for at udvikle et fællesskab, der har med hele folket at gøre, hvis foreningen bygges på den fællessag, der var gældende i sidste århundrede, det være sig sproget, historien og sangen - det historisk-poetiske. Foreningen bliver et sted, hvor man kan afprøve spørgsmål, der har med livet at gøre, således at både kroppen og sjælen får næring. Idrætsforeningen er ikke kun et forbrug af idræt. De nye generationer får for ofte ikke den naturlige foreningspåvirkning, idet der i mange foreninger er opstået opsplitning og modsætningsforhold, som er forårsaget af det faktum, at sportslig succes og god økonomi er blevet *sagen* - og den egentlig *sag* er glemt.
Et styrket foreningsbegreb skulle altså kunne forhindre dette. Foreningen - i bred forstand - har hidtil været grundlæggende for den demokratiske tankegang og har samtidig været en sikring imod det bureaukrati, der især for bymennesket har fået den enkelte til at fjerne sig langt fra indflydelse - følelsen af selvbestemmelse er forsvundet.

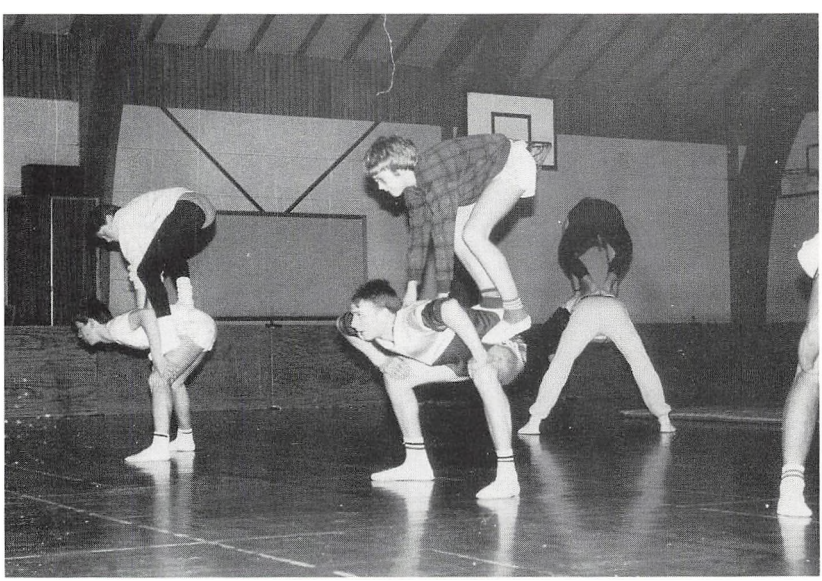

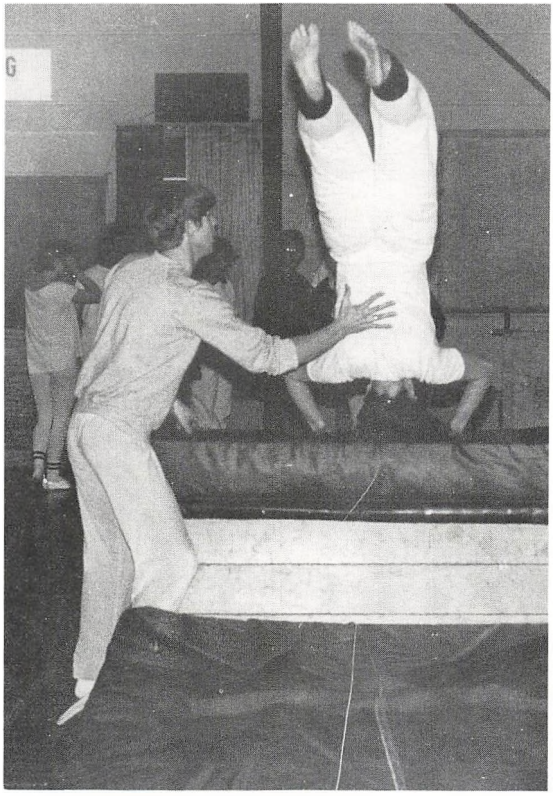

Indenfor vor egen forening vil et styrket foreningsbegreb - udviklet gennem en foreningslederuddannelse - forbedre muligheden for at finde forståelse for den praktiske del af idrætslivet til gavn for den samlede elev- og lærerflok og samtidig kan man håbe på, at det vil fremme elevernes muligheder og interesse for at tage del i de demokratiske processer af såvel politisk som idræts-kulturel karakter.
Efter disse overvejelser skulle der være basis for at opstille følgende forslag til en ny struktur for lederuddannelsen på Vivild Ungdomsskole.

I. Foreningslederkursus:
Varighed 1 uge.
Indhold: Foredrag, teaterbesøg, folkedans, besøg i eller fra en forening, sang, foreningslære, forening/samfund, o.s.v.

II. Herefter ugekursus i:
Gymnastik, kunst/teater, friluftsliv, håndbold, m.v.

III. Herefter generalforsamling og opstart af VUIF.

IV. Aktiviteter:
Forskellige boldspil, K/M aktiviteter, gymnastikaktiviteter, o.s.v.

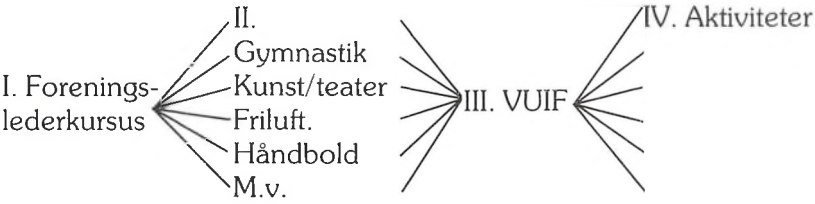

Henrik Juul-Dam
& Arne Ruby

Med kærlig hilsen til naturen og kroppen

Tidligere formand for DDGU, lærer på gymnastikhøjskolen ved Viborg, Arne Rasmussen, anmelder her videobåndet fra opførelsen af Vivild Ungdomsskoles projekt »Det industrialiserede menneske - den industrialiserede krop«, omtalt i DUI nr. 11, 1986.
Her følger artiklen, som første gang er trykt i Dansk Ungdom og Idræt nr. 32, august 1986.

»Det var en god ide, lærere og elever på Vivild Ungdomsskole fik, da de besluttede at gennemføre et projekt, hvor gymnastikken indgår i en større helhed.
Arbejdet med projektet har utvivlsomt været inspirationsgivende og værdifuldt for deltagerne og for skolen.
Som tidligere omtalt her i bladet har det også været en oplevelse at overvære opførelsen af forestillingen.
Men andre kan fortsat få mulighed for at hente inspiration fra projektet, idet hele forestillingen nu er indspillet på videobånd, som kan lejes. Videobåndet er produceret under ledelse af lærer ved Vi-

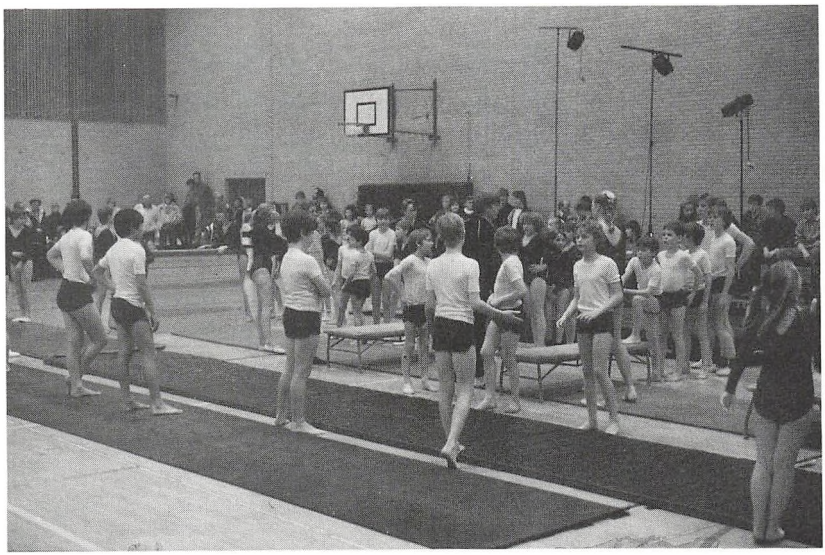

vild Ungdomsskole, Jacob Holm, og med assistance fra Århus amtscentral.

Præcis titel

Forestillingens titel - med undertitler - er meget lang, men jeg formoder, at den ret præcist beskriver, hvad der var idemagernes hensigt at fortælle os - at give os oplevelse og inspiration omkring.
Titlen lyder: Det industrialiserede menneske - den industrialiserede krop. En kærlighedserklæring til naturen og gymnastikken. En historie om menneskets forhold til sig selv, sin krop og naturen.
Forestillingen rummer det hele. Men stærkest står kærlighedserklæringen til naturen og gymnastikken.
Det er en historie, og historiens fortællemidler er bevægelse (gymnastik), billede (dias), musik, oplæsning og talekor.

Historien

Historiens handling starter i det kolde ur-hav, hvorfra livet bryder frem. Først forsigtigt og nænsomt, senere over blomster, planter, dyr og menneskets leg, dans og lovprisning af naturen til aktivitet og handling i form af høst, spring og flugt.

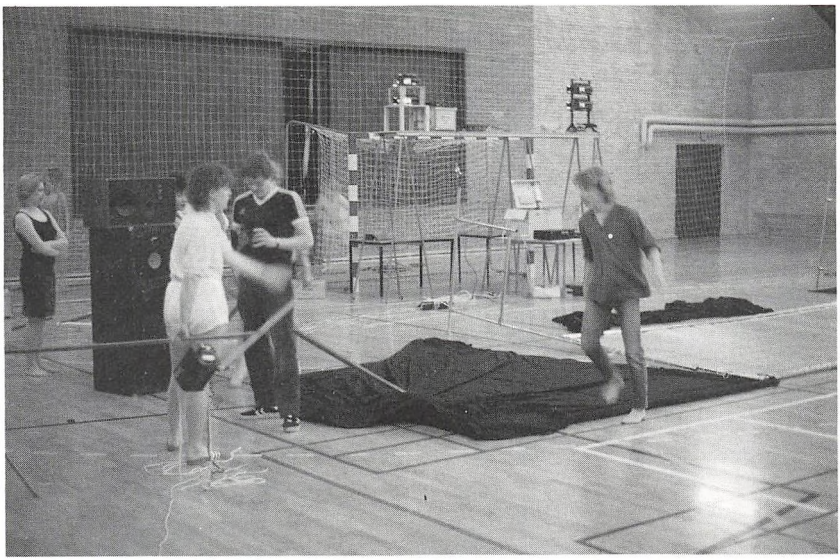

Den glade dans og musik bliver monoton og taktfast med mekaniske og kolde bevægelser, tik-tak-talekor, styrketræning med taktttælling og udtryksløse Jane Fonda-bevægelser.

Billeder, musik og bevægelse bliver langsommere og »fryser« ind imellem. Menneskets og naturens efterår nærmer sig. Ragnarok med sne og is og med fenrisulv og midgårdsorm bebudes.
Undergangen og enden på alt er tilsyneladende nær. Men håbet forbliver, da de livløse rejser sig og langsomt går sammen og frem mod den opstående, solbeskinnede jord.

Gymnastikkens rolle

Forestillingens budskab er klart og stærkt. Samspillet mellem de forskellige udtryksmidler er spændende og vellykket.
Fortællingen eller oplæsningen er i flere tilfælde desværre så teknisk dårlig, at den nærmest er uforståelig. Det skyldes sandsynligvis dårlig akustik og mikrofonforhold.
Gymnastikkens rolle er spændende og interessant, idet gymnastikken og bevægelserne ikke er klistret på en handling og på udtryk, der bæres af andre midler. Gymnastikken - som gymnastik og ikke staffage - bærer handlingen og ideen. Det kan give inspiration til andre.
Man lærer nok ikke gymnastik af at være med i stykket, men man

lærer at bruge sin gymnastik, sin krop, sin mening og sine holdninger.

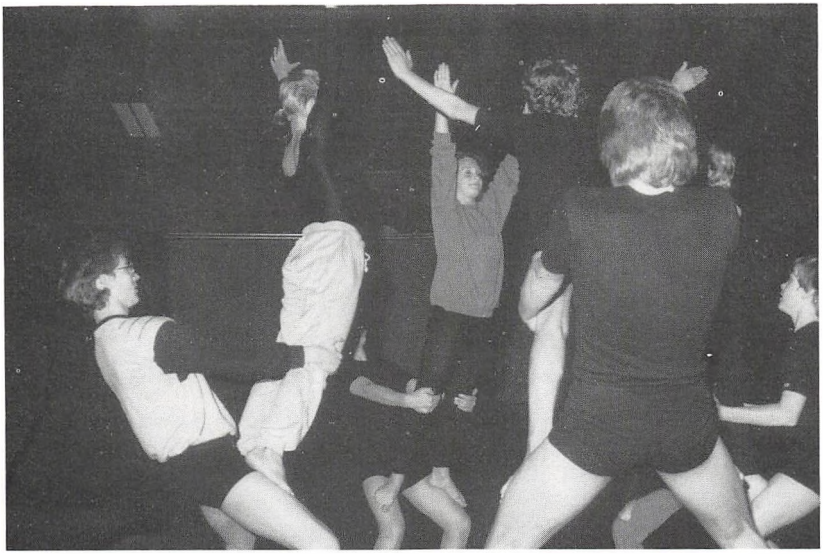

Brugbart

Jeg tror, at videooptagelsen vil være en god inspirationskilde for gymnaster, dramafolk og andre skole- og foreningsfolk. Den vil være oplagt at vise og bruge på de lidt videregående instruktørkurser.

Ved en efterfølgende behandling vil det være oplagt at beskæftige sig med, om budskabet i forestillingen er relevant eller rigtigt - om forholdet mellem de forskellige udtryksmidler, om gymnastikkens rolle som formidler af handling, udtryk og oplevelse, om muligheden af tværfagligt samarbejde i foreningen og i skolen. Ja, der er stof nok i forestillingen til en længere efterbehandling.

God fornøjelse med videooptagelsen - og med lignende arbejde selv!«.

Arne Rasmussen,
Viborg Gymnastikhøjskole

Fenrisulven skal bindes

Når vi alle - børn som voksne - så gerne vil have fortalt historie og eventyr, så er det, fordi vi på en måde er med i dem, man kan sige, at vi føler os tiltalt. En god historie rækker ud over det umiddelbare. Vi bliver fanget og bundet i fortællingens univers, men samtidig bliver vi ladt frie.

Jeg fortæller gerne fra den nordiske mytologi og fra eventyrene, fordi disse historier beskæftiger sig med taler til noget fælles for mennesker. De handler om de menneskelige grundvilkår, og derfor også om os.

Der er så meget i vores liv, som er uforståeligt. Det har f.eks. altid været en gåde, hvorfor vi ikke altid gør det gode, vi gerne vil - men istedet ofte gør det onde vi ikke vil. Når nu Gud er god og verden er fuld af muligheder, hvorfor ser så meget da så fortvivlet ud. Når vi nu hellere vil have fred end krig - hellere have retfærdighed - en ligelig fordeling af verdens goder - en natur i balance, hvorfor er der så uretfærdighed - ulighed - forurening og oprustning? Det er uforklarligt.

I eventyrerne og historierne fortælles der om disse livsvilkår. Man kan sige, at i enhver god historie findes - det vi kan kalde myten -

en skildring af de menneskelige grundvilkår i et symbol - eller billedsprog. Vi bliver ikke belært. Nu skal du høre!
En dag opdagede Odin, at der var blevet sat tre forfærdelige jættevæsener ind i verden. De var en følge af Lokes besøg hos en jættekvinde. Odin vidste, at disse uhyre måtte bremses, for de ville bringe ulykker over aserne. Guderne måtte afsted for at hente dem, for at få magt over dem. De tre søskende hed Hel, Midgårdsormen og Fenrisulven.
Hel sadte guderne ned i underverdenen, hvor hun blev hersker over det dødsrige, hvortil alle kom, der ikke var død i kamp for livet.
Midgårdsormen smed de i havet, for at drukne den, men den trivedes så godt der, at den voksede sig så stor og mægtig, at den til sidst omsluttede hele verden, og siden har Tor brugt megen tid i opgør med Midgårdsormen.
Men det er ulven Fenris, jeg vil fortælle om idag.
Fenrisulven tog aserne med sig hjem, så de kunne holde øje med ham hele tiden, men selv om han kun var en hvalp, var han så vild, at det kun var Tyr, der kunne gå hen til ham for at fodre ham. Som dagene gik, voksede Fenris sig større og stærkere, og til sidst blev aserne enige om, at de var nødt til at gøre noget. Det blev mere og mere tydeligt, at spådommen om at den ville blive medvirkende til

deres undergang, kunne gå i opfyldelse, men hvad skulle de gøre. De tænkte så det knagede, men kunne alligevel ikke finde på andet end at binde den i en stærk lænke. De fik nu fremstillet en stærk lænke, den var så stærk, at den fik et navn. Den blev kaldt Løding.
De gik nu hen til Fenris med Løding og sagde: »Du har så travlt med at vise, hvor stærk du er, men her skal du se en lænke, som du ihvertfald ikke kan sprænge!« Fenris var ikke så begejstret for lænken. Han gik rundt om den nogle gange, snusede lidt til den, og lod dem så binde ham. Fenris stod lidt - spændte så sine muskler - og lænken brast. Nu blev guderne endnu mere betænkelig ved ulvens styrke, og tænkte videre i de samme baner som før. »Det gælder bare om at gøre lænken dobbelt så stærk, så har vi ham«. De fik nu lavet en lænke, der var dobbelt så stærk, og den kaldte de Drome. Nu skulle der mere overtalelse til for, at få Fenris i lænken. »Du vil virkelig blive berømt, hvis du kan sprænge denne lænke. Løding er der også andre end dig, der kan sprænge, men kan du sprænge Drome, så er du den allerstærkeste i hele verden«. Ulven følte sig stærkere end nogensinde, og den tænkte også på, hvordan alle aser og mennesker ville se op til den og frygte dens kræfter, dersom den kunne sprænge Drome.

Her var virkelig en udfordring, der ville gå ry af, hvis han klarede det, og hvis han ikke klarede det, ville alle kunne forstå det. Han

havde ikke noget at risikere. Fenris blev lagt i lænken, og da aserne sagde, at nu var han bundet, så spændte han alle sine muskler. Han hev og han sled. Han rystede og huggede. Drome sprang i mange stykker, som blev slynget langt væk.
Nu var der virkelig grund til, at aserne blev bange, og de forstod nu, at der måtte noget helt andet til, for at tøjle Fenrisulvens mange kræfter.
De sendte bud ned i jordens indre til dværgene for at få dem til at lave en lænke, i hvilken der skulle lægges al den kunst, som jo dværgene havde. Dværgene gik igang, og de lavede et bånd, der nærmest lignede et silkebånd. Det var så blødt og glat, at det på ingen måde så farligt ud. Dværgene havde lavet båndet af det som er, men som ingen kan finde og derfor heller ikke overvinde: Lyden af kattepoter, kvindeskæg, bjergenes rødder, fiskeånde, fuglenes spyt og vævet det sammen med bjømesener. Båndet gav de navnet Gleipner.
Da aserne fik fat i båndet prøvede de at rive det i stykker, men jo mere de trak i Gleipner jo hårdere blev det.
Aserne fik lokket Fenris ud på en ø, og viste ham båndet. De sagde til ham: »Det kan godt være, at båndet her ikke ser ud af noget, i forhold til Løding og Drome, men du kan tro, den er stærk. Den hedder Gleipner, og vi tror den er stærkere end de to andre, men må-

ske kan du alligevel sprænge den«. Fenris havde på fornemmelsen, at der var luskeri med i spillet, og han sagde: »Hvis Gleipner ikke er andet end den ser ud til, så kan der da ikke være nogen ære i at sprænge den, og hvis den er lavet med list, så kommer jeg aldrig ud af den«. »Åh, lad være med at gøre dig kostbar. Selvfølgelig kan du sprænge båndet, og kan du alligevel ikke, så behøver ingen jo at frygte dig, og vi skal nok slippe dig løs igen«. Det troede Fenris ikke på, »Hvis I først får mig bundet, så slipper jeg ikke fri foreløbig, men I skal ikke kalde mig for en bangebuks. Hvis en af jer tør lægge sin højre hånd i munden på mig, mens I binder mig - så er det i orden«. Der stod så aserne med alle deres gode ideer. De kikkede noget generet ned i jorden. De turde ikke rigtig se på hinanden, og alle fik de røde øren. Pånær en! Tyr forstod, at skal det onde bindes så må nogen ofre sin højre hånd, og han gik hen og lagde sin hånd i ulvens flab. Aserne bandt nu Fenris med Gleipner. Fenris spændte igen alle sine muskler. Han hev, og han sled. Han rystede og huggede. Gleipner holdt! Da jublede aserne, de trillede rundt på græsset og klappede sig på maven. De havde fået bundet det onde - men Tyr lo ikke, han havde mistet sin højre hånd.
Aserne tog nu den ene ende af Gleipner og bandt den gennem et hul i en stor klippe, som de stødte dybt ned i jordens indre. Fenris var bundet, og der står han og hyler til Ragnarok.

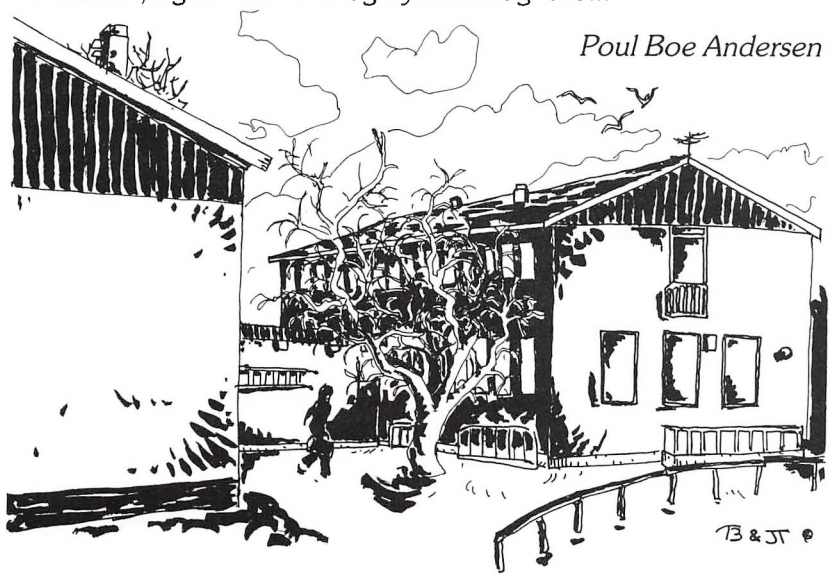

Poul Boe Andersen

Sæl

Vi havde ikke mange jordbær hjemme. Der var kun et par rækker på den anden side af hækken. De jordbær skulle vi holde os fra. Det var helt i orden, for ellers ville ingen nogensinde se et jordbær, - et rødt jordbær i hvert fald.
Men sådan en eftermiddag, hvor der var tid til at tænke lidt over tilværelsen, var det meget svært ikke at inddrage jordbær i tilværelsen.
Min søster og jeg dryssede lidt rundt og filosoferede over denne tilværelse. Vi kendte ikke ordet tilværelse, men nok at den var der og havde mange skønne ting i sig, f.eks. jordbær. Det kom vi nu først til lidt senere på eftermiddagen.
Først nøjedes vi med det fantastiske som vi ikke kunne smage på eller røre ved.
Det begyndte med at min søster sagde:
»Jeg er usynlig. Hvis du ikke vil tro det, kan du se det på den pind jeg har i munden«.
Den kunne jeg godt se. Jeg kunne godt se den pind, som hun havde fundet på jorden. Men jeg syntes nu ikke den gjorde hende usynlig, nærmest særdeles synlig. Jeg kunne næsten ikke få øjnene fra den jord, der var begyndt at løbe ned af hendes hage.

Spyt den ud, dit svin, sagde jeg. Den er giftig.
Hå, sådan narrer du mig ikke, sagde hun. Du kan ikke se mig.
Det kan ingen. Prøv at se dig selv.
Det kan man da ikke prøve, sagde jeg.
Ja, jeg kan ikke se mig selv, sagde hun, selv om jeg prøver at se alt hvad jeg kan. Nu ser jeg alt, hvad jeg kan.
Hun så op i luften og anstrengte sig, så hun blev helt rød i hovedet.
Jeg rystede på hovedet.
Pjat, sagde jeg.
Du tror, det er mig du ser, sagde hun. Det er det slet ikke.
Jeg har selv hørt, at »mig« er noget, der sidder i øjnene.
Sælen sidder i øjnene, og den kan du ikke se.
Sælen? spurgte jeg.
Ja, sælen, sagde hun. Jeg er en sæl, der sidder i øjnene. Man kan se den, når man ser rigtig godt efter. Den svømmer derinde, men den er sort ligesom det sorte i øjnene.
Er jeg også en sæl? spurgte jeg.
Ja, en sort sæl, der svømmer i øjnene, og den kan du ikke se. Prøv selv.
Jeg stirrede op i luften og så af alle mine kræfter.

Jo, der var den. Det lignede ikke en sæl. Det lignede mere en slange, en hvid lang en. Der var også små prikker, der fløj rundt.
Du kan ikke se den, sagde hun. Vi er usynlige.
Hvad så med den beskidte pind, du har i munden? spurgte jeg.
Den hører med, sagde hun.
Hun fandt en beskidt pind til mig og stak den ind i min mund.
Nu er vi usynlige, sagde hun. Det er mærkeligt, så let jeg er. Jeg kan flyve.
Og så fløj hun rundt i haven og jeg fløj efter, helt ud bag hækken. Der stod vi så, vi to usynlige, med vores sorte sæler i øjnene. Det andet var jo ikke os. Men uheldigvis kan en sort sæl godt lide jordbær, og ingen kan se den.
Måske var det ret ligegyldigt med den pind i munden. Men for en sikkerheds skyld, den kunne være i mundvigen og de sorte sæler kunne for en sikkerheds skyld dukke sig ned bag hækken.
Vore sjæle var sorte, men vores ligegyldige synlige del spiste jordbær, så det drev ned af hagen. Den ene række til enden og den anden række til enden. Så rettede vi os op og så hinanden ind i øjnene.
Jeg kan se din sæl, sagde hun. Den er helt sort.
Tør din mund, sagde jeg kort.
Hun tørrede munden i ærmet. Det gjorde jeg også. Jeg tørrede og

tørrede, så min mund blev ligeså rød som jordbærsaft, og mit ærme blodrødt.
Jeg tror mor bliver vred, sagde hun.
Hå, jeg er da ligeglad med den gamle...
Jeg sagde ikke mere. De ord var alligevel for stærke. Jeg fortrød også at jeg var begyndt på den sætning.
Hun kan se på dit ærme, at vi har spist jordbær, sagde hun til mig.
I lige måde.
Kom, vi går hjemmefra, sagde hun. Jeg har hørt om nogen, der gik hjemmefra og kom til et meget bedre sted. Men du skal vide, at vi skal gå igennem en masse slemt. Kan du det?
Ja, sagde jeg med megen tvivl i min sorte sæl.
Vi skal være stærke, aldrig græde, sagde hun og var lige ved at begynde at græde.
Det var ved at være aften, da vi gik op ad vejen og efterlod vores barndomshjem i gylden aftensol.
Alt det om sæl og det der, det gider jeg ikke længere, sagde jeg.
Du er en tøsedreng, sagde hun. Du skal vel også til at tisse i bukserne. Kom her, så skal jeg finde en ble til dig.
Det kan du ikke, sagde jeg hånligt, men fortrød.
Det var ikke lige det, jeg skulle have sagt. Det kunne jeg godt mærke.
Hun sagde ikke noget, men hendes sorte sæl sagde noget og bagefter sagde hendes ryg noget. Jeg måtte løbe for at indhente hende.
Da vi kom op til asfaltvejen, som går på tværs af vores grusvej, blev vi enige om at dreje til venstre. Den vej kendte vi bedst. Det var vores skolevej. Vi gik langsomt med tvivlen gnavende.
Der var ingen af os, der sagde noget. Vinduerne så mørke ud hjemme. Da vi ikke kunne se hjem længere, satte vi os i grøften.
Langt om længe sagde hun:
Jeg vil lige se, om de har det godt først.
Ja, det tror jeg også, at jeg lige vil, sagde jeg. Vi kan ikke bare sådan gå uden at se, om de har det godt.
Jeg følte mig lidt i retningen af en mand, der bliver på sin post, komme hvad der vil.
Vi går lige hjem og ser, om alt er i orden og siger farvel, sagde hun bestemt og rejste sig.
I begyndelsen gik vi langsomt, men farten blev øget, alt imens vi

talte og talte om vores ansvar for hjemmet. Vi lagde slet ikke mærke til, at vi til sidst løb.
Den er låst, sagde min søster med rædsel i stemmen, da hun havde taget i døren og ikke kunnet åbne den.
Den er låst, gentog hun.
Låst? spurgte jeg. Er den låst?
Vi gik lidt tilbage og så på huset. Vinduerne var mørke, og dørene stod ikke åbne som de plejede.
Moar, skreg min søster og begyndte at tude.
Vi lægger os i laden, sagde jeg. Det er da ikke noget at være bange for. Der er der da meget varmt. Jeg er ikke bange for mus.
Moar, råbte hun igen.
Hold kæft, sagde jeg.
Hvor er mor og far?
Kom nu min bette tøs, sagde jeg og hørte min fars stemme i det.
Kom nu min bette tøs. Nu går vi ind i laden. Jeg ved, hvor det er bedst at ligge. Vi går op over kostalden. Der har jeg tit ligget.
Ikke om natten, sagde hun.
Nej, men det er da det samme, sagde jeg.

Nej, det er ikke, sagde hun. Da er det mørkt, og jeg ved at det pusler i halmen.
Det er da bare mus, sagde jeg. Dem skal du ikke være bange for. De gør ikke noget.
Det kan du sagtes sige, sagde hun.
Hun tog endnu engang i døren, før vi gik op på halmloftet over stalden.
Vi ordnede halmen til en lille lun rede og tog halm over os.
Men det blev mørkere og mørkere. Vi sagde ikke noget. Vi lyttede begge to. Mest til lyde fra stuehuset.
Så hørte vi det. Bagdøren blev åbnet og der kom en over gårdspladsen mod laden og op ad stigen.
Det gjorde ikke noget, at vi først fik lidt skæld ud, før vi fik et stykke mad og blev lagt ind i vores egne senge.
Vi talte ikke, men huskede deres blikke. Der var et mærkelig fornøjet blik i deres øjne, når de så på hinanden. Det hele var ikke så farligt. Det var alvor, men det var også lidt for sjov.

Jens Ø. Simonsen

Glædelig jul og godt nytår.

Årets brokker

Udpluk fra danske stile:
»De to andre er forholdsvis fra Norge og Sverige«.
»Folk dør ihjel af sultning«.
»Nogles images er at være hårde og ubarberede (mest mænd)«.
»Kjolen sidder meget stramt p.g.a. hendes fremtrukne barm«.

Og atter i år har lærerne på Vivild Ungdomsskole udtrykt sig i glasklare vendinger, som f.eks.:
Lærer om elev: »Hun er underernæret i forhold til sin vægt«.
Lærer: »Om der var mange mennesker? Man kunne ikke se enden af dem«.
Lærer om elev: »Hvis man ikke har hende, ved man ikke, hvor man har hende«.
Lærer: »Man kan ligefrem høre det risle ned ad ryggen«.
Lærer til nyankomne elever: »klassen skal møde på sportspladsen - der, hvor der engang stod et drivhus«.
Lærer til morgensang: »Dette eventyr kender I nok allesammen, men det bliver det ikke mindre dårligt af«.

Kærlig hilsen Inge

Nye ansatte:

Else Blaabjerg & Gunnar Maertens

Det er efterhånden blevet en tradition, at nye medarbejdere præsenterer sig selv her i elevskriftet. Og det vil vi så også gøre.
»Vi« er et par nye »gamle« medarbejdere, som det også fremgår af nedenstående oversigt:

Februar	75 - August	80:	Vivild Ungdomsskole.
August	80 - August	82:	København.
August	82 - December	85:	Kenya.
Januar	86 -		Vivild Ungdomsskole.

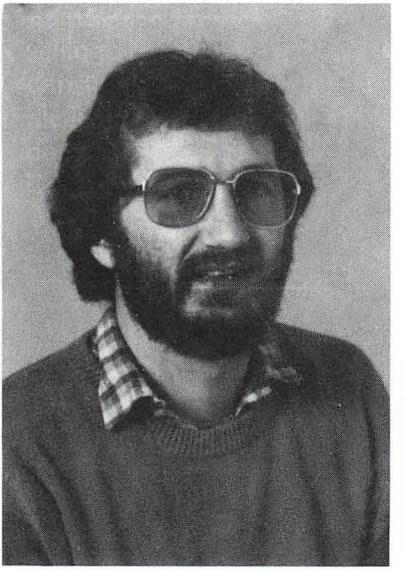

Vi vil godt fortælle lidt om, hvad vi har lavet i årene fra 80 til 85.
Vi rejste til København i august 80 - ikke fordi vi var »trætte af« VU - for vi syntes jo, at det var en af de bedste skoler, vi kendte. Men vi havde nærmest gået i skole hele vores liv, så vi syntes efterhånden, at vi måtte prøve noget andet. For hvordan var livet udenfor skolen egentlig?
I københavn arbejdede Gunnar i en Fritids- og Ungdomsklub i Sydhavnen, først som assistent, siden som leder.

Else arbejdede i køkkenet på København's Kommunehospital, senere i samme Fritids- og Ungdomsklub som Gunnar og til sidst i »Forsøgklinikken« (behandling af stofmisbrugere).

Det var to både spændende og hårde år. Det var ihvertfald aldrig kedeligt.
I august 82 rejste vi så til Kenya som u-landsfrivillige, udsendt af Mellemfolkeligt Samvirke. Det var nu ikke noget, som skete fra den ene dag til den anden - ligesom beslutningen om at tage af sted ikke var en pludselig indskydelse. Den var modnet gennem flere år. Men nu skulle den så føres ud i livet.
Det er svært kort at fortælle om vort ophold i Kenya, fordi alting er så anderledes.
De første to år var vi lærere på en kostskole for piger (350 piger i 8.-11. klasse). Gunnar underviste i idræt og maskinskrivning og var

desuden ansvarlig for biblioteket. Else underviste i syning og tekstillære.
Forholdene på skolen var - målt med dansk målestok - primitive. Der var ikke rindende vand, og der var kun strøm fra en generator 3 timer hver aften (hvilket var en luksus).
Der var 40-50 elever i hver klasse, og mange gange måtte 3 eller 4 piger dele en bog. Men de var meget glade for at være der og ville gerne lære noget. For dem var det et privilegium at gå i skole!!!
Efter to år på »Lema Girls« fik vi tilbud om at arbejde under en stor international organisation, der bl.a. hjalp kvindegrupper i landdistrikterne. I Kenya er der flere tusinde kvindegrupper, og langt de fleste af dem arbejder med aktiviteter, der kan give en indtægt til kvinderne. »Vores« kvindegrupper opdrættede således geder. De fik bl.a. hjælp til materialer til gedehuse og medicin til gederne samt vejledning i pasning af dyrene.
Arbejdet med kvindegrupperne bragte os ud til afsidesliggende egne, hvor der stort set ikke kom andre »fremmede« end os. Vi fik en meget større berøringsflade med lokalbefolkningen, end det var muligt på skolen.

Sammenlagt kan vi sige, at de 3 år i Kenya var en kæmpe oplevelse, som vi meget nødig ville være foruden!!!

Else Blaabjerg & Gunnar Maertens

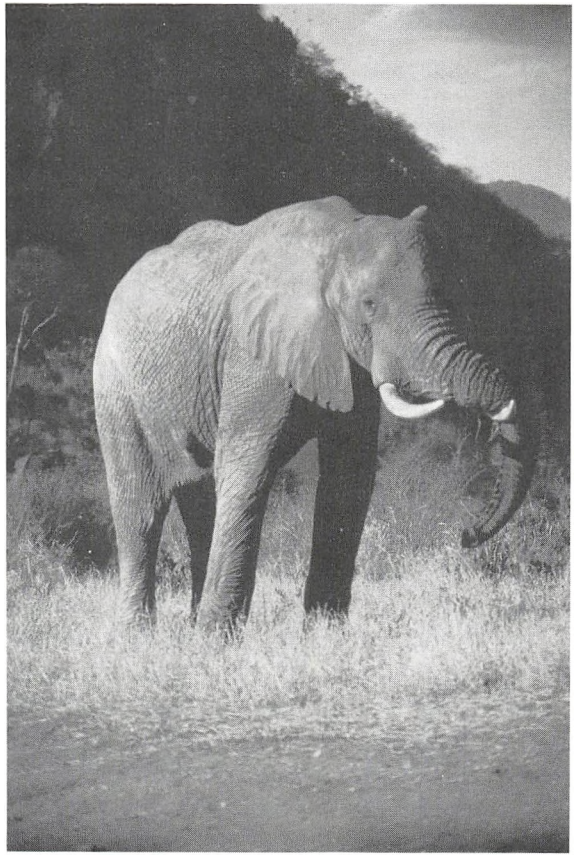

Agnethe Gammelgaard Jensen

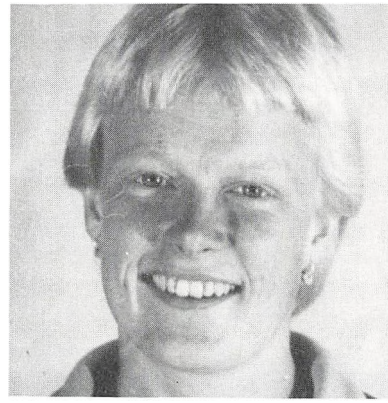

Jeg vil benytte denne lejlighed til at præsentere mig, idet jeg fra dette skoleårs begyndelse er »optaget som medlem« af den faste lærerstab på Vivild Ungdomsskole.
Mit navn er Agnethe Gammelgård Jensen. Jeg er flyttet hertil fra København, hvor jeg har gået på seminariet. Her vil jeg lige tilføje, at jeg ikke er indfødt københavner, men er født og opvokset i Vestjylland.
Da jeg besluttede mig for, at lærergerningen (som det så fint hedder) skulle være en del af min tilværelse, lå der i mit baghoved et ønske om at prøve en tilværelse som efterskolelærer, hvorfor jeg da også i en af mine praktikperioder søgte på efterskole (Vivild). Dette gav mig absolut mere »blod på tanden«, så jeg var ikke i tvivl om, hvad jeg ville søge, da jeg her i foråret skulle til at tænke på det.
Min begejstring var derfor stor, da jeg så annoncen fra Vivild Ungdomsskole, og ikke mindre da jeg efter et besøg på skolen og en snak med lærerne, fik at vide, at stillingen var min.
Jeg vil hermed ikke sige, at tanken om at være lærer i folkeskolen slet ikke har strejfet mig, for selvfølgelig har den det. Det man beskæftiger sig med på seminariet, er primært folkeskolen, og jeg har således ofte følt, at man måske ligefrem burde bruge sine kræfter der, for som det sikkert er de fleste bekendt, er folkeskolen i disse år hårdt betrængt, flere og flere fravælger faktisk folkeskolen. Således også fra seminarierne, flere færdiguddannede søger over i andre skoleformer, og i stigende grad i helt andre erhverv.

Jeg skal ikke her komme nærmere ind på hvilke konsekvenser denne masseflugt fra folkeskolen har/kan få, og hvilke perspektiver der er omkring skolen i øvrigt, men blot sige, at der i efterskolen - den frie skole - er bedre plads til og rum for ens tanker og visioner.
Efterskolelivet er en helt speciel livsform, hvor der er stor mulighed for, at det hele (arbejde, familie, fritid, hobbies etc.) går op i en højere enhed. Man har mulighed for at leve en sammenhængende tilværelse i en tid som iøvrigt står i opsplitningens tegn.
Jeg er ikke flyttet her til Vivild alene, min (bedre) halvdel er flyttet med. Han hedder Søren og er politibetjent (så NU hersker der ro og orden på Vivild Ungdomsskole)!!
Med ønsket om et godt nytår.

Agnethe Gammelgaard Jensen

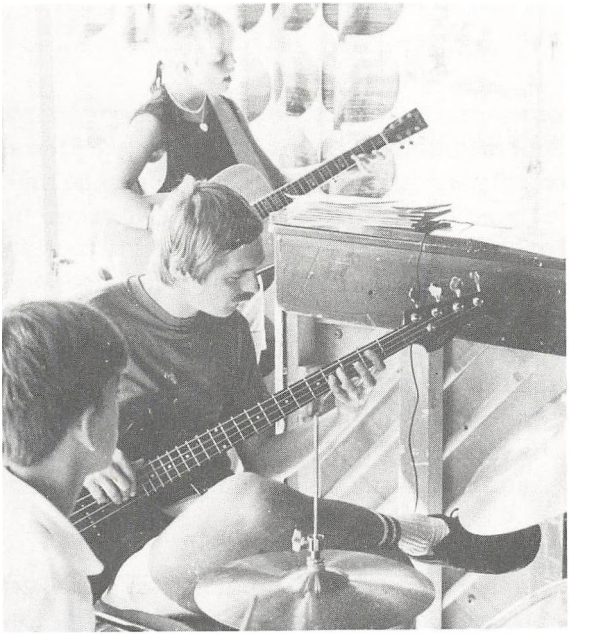

Torben S. Hansen

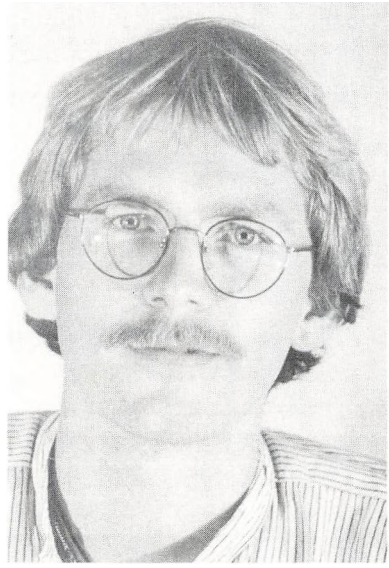

På græs

Vivild Ungdomsskole har for kort tid siden købt en gård med 10 tdr. land, officielt for at kunne anlægge et idrætsanlæg. Men som nyansat får jeg af og til mine bange anelser. Jeg er nemlig praktikant fra det eneste seminarium i landet, der har holdt fast ved praktikordningen med et halvt år på græs.

Den frie Lærerskole uddanner lærere specielt til de frie skoler. Det er en 5-årig uddannelse, hvor 3. året er praktikår. Fordelen ved et helt praktikår frem for 6-ugers perioder er indlysende: Det giver et klart og realistisk billede af, hvad det vil sige at være ungdomsskolelærer. Det er en stor udfordring at skulle gabe over et helt år. Nogle gaber kæberne af led, og holder op på seminariet, men de fleste kommer ud af året med stærkere kæbemuskler og et godt bid. Med denne praktikballast i ryggen rejser jeg så i sommeren 87 tilbage til Ollerup for at læse de sidste 2 år.

Jeg er fynbo, og har været det i 23 år af min 25 årige karriere som menneske. Min opvækst og skolegang fra 2 til 20 år foregik i Nr.

Lyndelse på Midtfyn. Der tog jeg realeksamen i 1978, blev student på Midtfyns Gymnasium i 1981. Hele min barndom og ungdom har stået i sportens tegn, og boldspil som fodbold, håndbold og badminton vil jeg derfor altid være knyttet til. I perioden 81-84 har jeg arbejdet i to dagsinstitutioner, været arbejdsløs ½ år, og været på højskole i Ryslinge. På højskolen trængtes sporten i baggrunden, og der blev plads til musiske aktiviteter som musik og foto; ting jeg gerne vil undervise i senere. Godt tilfreds med højskolens kostskolehverdag, blev jeg opmærksom på Den frie Lærerskole. En skole med kostskolepræg, som uddannede lærere specielt til fri-, efter-, og højskoler. Så den »købte« jeg, og blev optaget i 1984.
Her på skolen er jeg ansat på trekvart tid, i dansk, fodbold og håndbold. Derudover har jeg en friluftsuge en skitur, og et enkelt valgbånd på programmet.

Torben S. Hansen

Peter Kejser Christensen

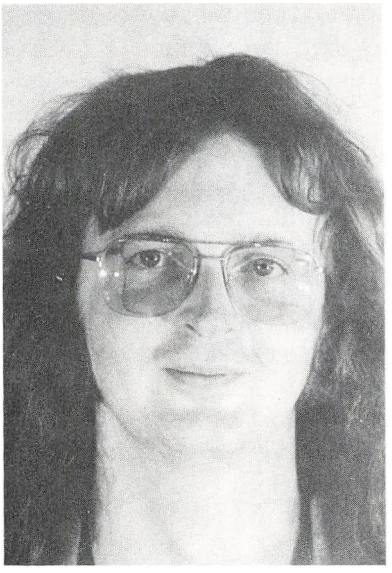

Født den 15. oktober 1954 i Århus.
Min barndom tilbragte jeg dog i Vejle, men flyttede så på landet i nærheden af Odder i 1970. Som bymenneske var det jo lidt af en omvæltning, men det gik. Jeg fuldendte min skolegang i Århus og blev nysproglig student fra Marselisborg Gymnasium i 1973.
Samme år flyttede jeg til Århus, hvor jeg begyndte at læse fransk på universitetet. Jeg kom til at holde så meget af byen, at jeg blev der i 13 år. Disse år gik med mine studier, der blev udviddet med tysk, samt med forskelligt arbejde. Universitetet kan tit forekomme at være en meget upersonlig pølsemaskine, så det var ikke kun for at tjene penge, at jeg i længere perioder tog arbejde og holdt pause med studierne. Her fik jeg tværtimod chancen for at se noget andet end mine bøger. Det arbejde, jeg kunne få, strakte sig da også lige fra fabriksarbejde, over kontorarbejde i en bank, til medhjælp på en højskole for handicappede.
1984-85 var jeg indkaldt som militærnægter. Tjenestetiden - som det jo hedder - tilbragte jeg som kontorhjælp hos Forældrenævnet i Århus, og samtidig avancerede jeg som nægter til intet mindre end

regionstalsmand og medlem af Landskontaktudvalgets forretningsudvalg! Joh, jeg var minsandten for første og eneste gang blevet pamper!
Jeg blev færdig som cand. mag. i august 1985. I november samme år søgte jeg et barselsvikariat ved Hammerum Efterskole - og fik det! Det var første gang, jeg skulle prøve at undervise, så naturligvis var jeg nervøs, da jeg drog til Hammerum, dagen før jeg skulle starte. Den slags skal jo læres, og jeg fik selvfølgelig også mine knubs undervejs; men jeg var heldigvis forberedt på det, så jeg bagefter syntes, at jeg måtte regne det som en god start. Ikke mindst takket være støtte fra gode kolleger på skolen. Tak!
Ansættelsen rakte kun til sommerferien og kunne ikke forlænges; men i mellemtiden var jeg faldet over en annonce fra Vivild Ungdomsskole. Også hér søgte man en barselsvikar, og også hér fik jeg stillingen. Derfor er det mig og ikke Else Marie, der lærer 10. b dansk, bøjer stærke verber med et tyskhold og - sammen med Henrik Juul-Dam - propper fransk i hovedet på endnu en flok. Indtil videre.
Det har været en fornøjelse dels at kunne falde godt til i lærerkolle-

giet, dels at få lov til at starte skoleåret sammen med eleverne. Jeg har god grund til at være tilfreds med, som det er gået. Efter nu ca. et års arbejde i efter-/ungdomsskole må jeg sige, at jeg er meget glad for det. Sådanne skoler talte man grimt om i min skoletid, men hvem kan forstå det, når man har prøvet at være her? I min korte tid som lærer i Hammerum & Vivild er mange ting blevet vendt og sat på plads for mig, og jeg regner ikke med, at jeg har set det sidste.

Peter Kejser Christensen

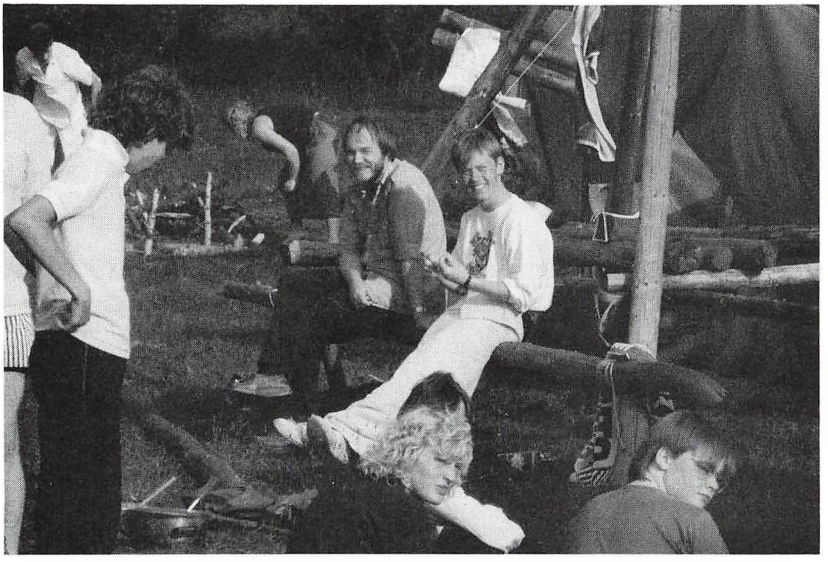

En glædelig jul og et godt nytår ønskes alle af skolens medarbejdere

Hjørdis og Poul Boe Andersen	- Jens, Morten og Søren
Inge Hald	- Villy, Anne Sofie og Kathrine
Preben Koefoed	- Kirsten og Christian
Jakob Holm	- Elsebet og Anders
Ellen Boelsmand	- Jens Anker og Hans Jacob
Else Marie Hansen	- Carsten, Mads, Anna og Christine
Tove og Kjeld B. Kristensen	- Jakob og Anders
Henrik Juul-Dam	- Kirsten, Martin og Kasper
Kis og Arne Ruby	- Merete og Bjarke
Lone Broholm og Jens Poulsen	
Stig Jacobsen	- Karen, Erik og Nils
Agnethe G. Jensen	- Søren
Torben Hansen	
Peter Kejser Christensen	
Solveig Thygesen	- Christian, Torben og Thomas
Lisbeth Madsen	
Poul Anker Pedersen	
Tinna Gregersen	
Elna Fisker	
Lone Larsen	
Lise-Lotte Obsen	
Gitte Madsen	
Connie Rasmussen	
Lili Tønnesen	

Program for jubilarmødet den 28. maj 1987

Torsdag den 28. maj (Kristi Himmelfartsdag) kl. 10.00-16.00 indbydes følgende jubilarer til samvær på skolen:

25 års jubilarer - drenge årgang 1961/62 og piger sommeren 1962
30 års jubilarer - drenge årgang 1956/57 og piger sommeren 1957
35 års jubilarer - drenge årgang 1951/52 og piger sommeren 1952
40 års jubilarer - drenge årgang 1946/47 og piger sommeren 1947
45 års jubilarer - drenge årgang 1941/42 og piger sommeren 1942
50 års jubilarer - drenge årgang 1936/37 og piger sommeren 1937

Program:
Kl. 10.00: Velkomst v/forstander Poul Boe Andersen.
Rundvisning på skolen.
Kl. 12.00: Middag.
Jubilarsnak.
ca. 16.00: Afslutning.

Interesserede jubilarer kan henvende sig til skolen, og vi vil så i fællesskab forsøge at få samlet så mange som muligt fra de jubilerende årgange.
(Pris for dagen incl. middag 60,00 kr.).

Elevholdet 1985/86

Per Brian Andersen, Højby Sj.
Susanne Bay Andersen, Hinnerup
Pia Tove Bach, Randers
Thomas Frederik Bay, Jyderup
Heidi Jensen Bendixen, Klarup
Søren Berg, Græsted
Bettina Bertramsen, Trige
Claus Christian Bjerring, Galten
Jeanne Mønsted Blet, København
Dorthe Bruun, Grenå
Thomas Nicolai Bøhl, Fjellerup
Lennart Carlsen, Anholt
Anne Marie Toft Christensen, Anholt
Lene Christensen, Randers
Peter Christensen, Skødstrup
Poul Vels Christensen, Anholt
Lars Zøllner Christiansen, Viby
Benedikte Dahl, Sisimiut
Steen Eric Damkjær, Skive
Pernille Didriksen, Greve Strand
Anette Kås Frederiksen, Skørping
Malene Gravengård, Randers
Ditte Nicoline Hagen, Viborg
Lone Hansen, Spentrup
Maibritt Gude Hansen, Hobro
Marianne Bisgaard Hansen, Ebeltoft
Anita Hansson, Ejby
Paul Henningsen, Århus
Helene Holm, Biersted
Rene Hyllested, Galten
Elsebeth Halberg Jacobsen, Fruering
Maia Hagelsø Jacobsen, Kolding
Anni Jensen, Fjellerup Strand
Bente Jensen, Grenå
Bitten Jensen, Hårup
Eduardo Garcia Jensen, Hvalsø

Ellen Kruse Jensen, Gjerrild
Helene Schlanbusch Jensen, Haderslev
Helle Finderup Jensen, Horsens
Janni Schrøder Jensen, Bjerringbro
Michael Jensen, Brøndby
Michael Søgaard Jensen, Hornslet
Susan le Fevre Jepsen, Brabrand
Heidi Jeanet Johansen, Højby
Jan Johansen, Ranum
Kim Kvisgård Knudsen, Skovby
Per Lerdrup Knudsen, Randers
Søren T. Samuel Knudsen, Prøven
Helle Anja Korsgård, Trige
Sandie Anne Kramer, Århus
Flemming Kristensen, Espergærde
Inge Elisabeth Kristensen, Mørke
Annette Kurtzmann, Sæby
Peter Ladefoged, Køge
Heidi Larsen, Skjern
Kenneth Bo Larsen, Helsingør
Flemming Vangsøe Lauritsen, Glud
Esben Løvborg, Glud
Anne Mette Madsen, Skødstrup
Mogens Kollerup Madsen, Agersted
Rikke Sand Madsen, Herning
Poul Mogensen, Todbjerg
Bjarne Mulvad, Højbjerg
Karen Skotte Møller, Ebeltoft
Michael Hørup Møller, Vojens
Laila Mørup, Stevnstrup
Birgitte Brogaard Nielsen, Galten
Dorte Nielsen, Bogense
Thomas Nielsen, Skødstrup
Tina Berg Nielsen, Biersted
Tommy Nielsen, Risskov
Ulla Marianne Nielsen, Broby
Ulla Schmidt Nielsen, Ørum Sønderlyng
Lise Lotte Albæk Olesen, Horsens

Anette Feldbæk Pedersen, Hørning
Berit Vibeke Ravn Pedersen, Havndal
Henrik Hengeberg Pedersen, Søften
Lena Carina Pedersen, Allerød
Malene Pedersen, Kolind
Niels Fenger Eske Pedersen, Nimtofte
Steen Pedersen, Viborg
Martin Juul Petersen, Vejle
Lyn Østergaard Potter, Holstebro
Mie Refsgård Poulsen, Voldum
Mette Venø Rasmussen, Hørning
Morten Rasmussen, Stubbekøbing
Susanne Folsach Rasmussen, Thorsø
Esben Riis, Karby
Mads Rykind-Eriksen, København
Jeannie Ghita Salomonsen, Højbjerg
Anne Elisabeth Schindel, Fruering
Anne Mette Sieverts, Åbyhøj
Birgitte Helbo Sjørup, Århus
Lotte Skoubye, Elev
Tine Riis Steffensen, Vildbjerg
Peter Trøst Svendsen, Risskov
Mette Lauge Sørensen, Lyngsbæk
Thomas Birch Sørensen, Skødstrup
Camilla Therkildsen, Randers
Lars Thomsen, Bækmarksbro
Michael Christian Thomsen, Stoholm
Thomas Rosenfeldt Thomsen, Espergærde
Morten Thorsen, Risskov
Jacob Thybo, Egå
Lise Korsgård Ørtved, Skørping

50 års jubilarer.

45 års jubilarer.

40 års jubilarer.

40 års jubilarer.

25 års jubilarer.

25 års jubilarer.

Omslaget er udført af grafikeren
Poul Christensen

Tegninger: Jakob Thybo, Thomas Bay og Evald Ravn

Tryk: Z-print a-s, Lystrup
8961 Allingåbro
06 48 62 08

VIVILD UNGDOMSSKOLE

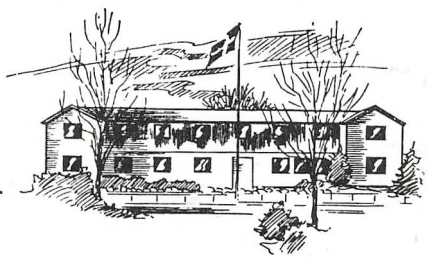

1986